

ሥጋን ከሚግጡ መቅኒን ወደሚመጡ

ዳግማዊ ጉዳ ካሳ

ማሳሰቢያ:- ማንም ይሁን ማን የደም ግፊት ካለበት፣ በቀላሉ የሚናደድ ወይ የሚበሳጭ ከሆነ፣ የኢትዮጵያዊነት ስሜቱ የሚያይልበትና ዘወትር የሚያስጨንቀው ከሆነ... ይህን ጽሑፍ በጭራሽ ባያነብ ይመረጣል። ይህ መጣጥፍ በተቻለ መጠን ከተሞክሮና ከሕዝባዊ ብሶቶች በመነሣት በስፋት የሚስተዋሉ እውነታዎችን እንዳለ የሚያቀርብ እንጂ በተለመደው የይሉኝታና የመለሳለስ ባህል ተዋዝቶ አንድን ወገን ለማስደሰት ወይ ሌላን ወገን ለማስከፋት ያልታለመበት በመሆኑ አንባቢ ከየትኛውም የስሜት ጫፍ በራቀ ሁኔታ እንዲያነብ ይመክራል። መልካም ንባብ!

... “በእግራችሁ ጫማ አድርጉ እንጂ ሁለት እጆ ጠባብ እንኳ አትልበሱ። በማናቸውም ሥፍራ ወደ ሰው ቤት ስትገቡ ያንን ሥፍራ እስክትለቁ ድረስ በዚያው ቆይ፤ ሰዎች በማይቀበሏችሁና በማይሰሟችሁ ቦታ ሁሉ የእግራችሁን አቧራ አራግፉና ከዚያ ወጥታችሁ ሂዱ፤ ይህም ለእነርሱ የማስጠንቀቂያ ምሥክር ይሆንባቸዋል።”

ማር. 6፣ 9 - 12

‹ንገረኝ ካልሸማ ተቀይሜሻለሁ፣ ግን አንቺን ትቼ መኖር እፈራለሁ...› የሚለው የቴዲ አፍሮ ዘፈን ትዝ አለኝ - የኢሳይያስ የዛሬ ልዩ ዝግጅት ስመለከት። እርግጥ ነው - ይህ መሰሉ ዝግጅት አዲስ አይደለም። እኔም በዚህ ጉዳይ ዙሪያ ብዙ ጊዜ ተመላልሻለሁ። ግን የበደል ነገር በተወሳ ቁጥር ስሜትን እንደአዲስ ስለሚቀሰቅስ ሁልጊዜ ያው አዲስ ነው። ታማኝ በየነ በዛሬው ዕለት ስለወያኔዎች ኮከኔት ከሲሳይ አገና ጋር ባደረገው መሳጭ ቃለ ምልልስ ያቀረበው ዝግጅት አንጎልን ያቀውሳል። የኢትዮጵያን ወቅታዊ ሁኔታ ሲያስበት በርግጥም ከማሳበድ ያልፋል - ከዚያ በላይ ካለ። ለነገሩ ከወያኔ በቀር በዚህ ጊዜ ያላበደ ኢትዮጵያዊ የት ሊገኝ?

ሀተታችንን በአንዲት ቀልድ አዘል ቁም ነገር እንጀምር። አንድ የአንድ መሥሪያ ቤት ሽማግሌ ዘበኛ ወረራቸውን ጠብቀው ደሞዛቸውን ቆጥረው ሲረከቡ አሥር ብር እላፊ ይወስዱና እንደወትሮው 300 ብር ሳይሆን 310 ብር ይዘው ይሄዳሉ። ገንዘብ ከፋይዎ ከፍላ ስትጨርስ ወጪን ከቀሪ በምታወራርድ ጊዜ አሥር ብር መጉደሉን ትረዳለች። በስህተት ለማን እንደከፈለችም ትውስ ይላትና የማስመለሻ ዘዴዎን ወዲያውኑ ታቀነባብራለች።

በቀጣዩ ወር ደመወዝ ስትከፍል ያቺን አሥር ብር በስህተት የከፈለቻቸውን ዘበኛ ወርኃዊ መሃያቸውን ሊወስዱ ተሰልፈው ታያቸዋለች። ከዚያም ተራቸው ደርሶ ስትከፍላቸው አሥሩን ብር ቀንሳ 290 ብር ትሰጣቸዋለች። እሳቸውም ከፊቷ ላይ ሲቆጥሩት አሥር ብር መጉደሉን ይረዱና ፀንደው ልጅ! ለምን አሥር ብር ታጎድይብኛለሽ? በቅጡ ቆጥረሽ አትሰጪም እንዴ? ብለው ይጠይቋታል። እሷም ፀንደው አባባ፣ ባለፈው ወር ... ምነው እንኳን ... ደመወዝዎን ስከፍልዎት ... አሥር ብር እላፊ በከፈልኩዎት ጊዜ ለምን አልመለሱልኝም? ብላ በሰው ፊት ታሳፍራቸዋለች። እንደወያኔ የሌባ ዐይነ ደረቅ የሆኑት ሽማግሌ የዋዛ አልነበሩምና ፀንደው ምን ማለትሽ ነው! ያኔ የመጀመሪያ ስህተት ነው ብዬ በምሕረት አለፍኩሽ። አሁን ግን ለሁለተኛ ጊዜ ስህተት ስትሠራ ልታገስሽ አልቻልኩም። ብለው ሕዝበ ተሰላፊ ደሞዝተኛን ጭምር በሣቅ ገደሉት። አዎ፣ ስህተትን በስህተት ማረም የወያኔዎች የባሕርይ ገንዘብ ነውና ይቺን ጨዋታ ከወያኔዎች ተፈጥሮ ጋር በማስተሳሰር ትንሽ ቆዝሙባት - ፈገግ ካሰኝቻችሁም እሰዬው።

ወያኔ ጫካ የገባው የአጭውንና የደርጉን ስህተት በመቃወም ነበር ይባላል - በይባላል ደረጃ። እንጂ ዋናው ዓላማቸውም ትግራይን ገንጥለው የራሳቸውን ነጻ ግዛት ለመመሥረት ነበርአሉ። ስሙ እኮ ሕዝባዊ ወያኔ ሐርነት ትግራይ ነው። በለስ ሲቀናውና የውጪዎቹ ደጋፊዎቹ ሃይ ብለው የሀገር ጥፋት አጀንዳ ሲያሰቡት ግን ሃሳቡን ቀይሮ ለታሪካዊ ጠላቶቻችን ምቹ ሆኖ ተገኘና እስካሁን የሆነውና አሁን እየሆነ ያለው ሁሉ ሆነ።

አሁንና ከአሁን በኋላ መወሻሸት የለም። እቅጭ እቅጩን ነው የምንነጋገረው። እናም ወያኔ ጫካ የገባው - በገርነት አስተሳሰብ ወስደንለት - ስህተትን ለማረም ከሆነ ወያኔ በአሁኑ ሰዓት በኢትዮጵያ ውስጥ ዓለምን የሚያስቀና ማኅበረሰብአዊ ሥርዓት ዘርግቶ በትንቢቱ መሠረት ስደት ከኢትዮጵያ ሳይሆን ወደኢትዮጵያ ሊሆን በተገባ ነበር። በተገላቢጦሹ ታዲያ ስህተትን በስህተት መለሰና ወያኔ ሆዬ ቀጥሎና እስካሁንም የም(ን)ለውን እንድ(ን)ል ምክንያት ሊሆን በቃ። በበቀል ተረግዞ በበቀል የተወለደው ወያኔ የነሚካኤል ስሑልን መሰል የአያት ቅድመ አያቶቹን ጭንጋፍ የክህደት ታሪክ እውን ካደረገ ይሄውና 22 ዓመት ሊሞላው ጥቂት ወራት ብቻ ቀርቶታል። በየት እንደሚመጣ አይታወቅም እንጂ ፈጣሪ ቁናውን ሠፍቶ የጨረሰ ይመስለኛል። ከፈጣሪ ቢሮ

ተፈርጦም የሚወጣን ደብዳቤ የሚያስፈጽም አካል ጊዜው ሲደርስ ራሱ አምላክ ይገልጠዋል። የሚወጣ እንጂራ ደግሞ ከምጣዱ ያስታውቃልና ዕድሜ ለሰጠን ጊዜው ደርሶ ስናየው የመጨረሻውን ምንነት የምንለየው ይሆናል።

በነገራችን ላይ በዚያን ሰዎችን በፈረንጅ ቋንቋ አወለክክፌ የጻፍኩትን ደብዳቤ ለብዙ ድረገጾች ብመይል ከሁለቱ በስተቀር በሌሎቹ የውኃ ይሁን የአልኮል ሽታ ሆኖ ቀረ። በሀገራችን የጤፋችንን ያህል በተወደደ እንግሊዝኛ እንደምንም ብዬ ዕርሜን ብሞነጫጭር በተለያዩ ምክንያት ተቃዋሚ ተብዬዎቹ ድረገጾች ሽለል አሉኝ። «ቂጥኛም ከውርዴ» መጫወቱ ዱርም የነበረ በመሆኑ ከተለከፉበት በውል ያልገባኝ ደዌ እስኪፈወሱ በትግስትና በጸሎት መጠባበቅ አለብኝ እንጂ ልከፋቸው አልፈልግም። ይሁንና «ንገረን ካሉማ ... » በሚለው የቴዲ ግልብጥ ዜማ በድርብሱ ልንገራቸው። እንኳን እነሱ ጎብላላዎቹ ሐምሌና ነሐሴም ነጉደዋል።

በቅድሚያ ግን «ethiolion.com»ንና «zehabesha.com»ን 'Hit the iron when it is hot' በሚል ርዕስ የሰደድኩትን ጽሑፍ ማንንም ሳይፈሩ ወይ ሳያፍሩ በራሳቸው ነጻ ምርጫ በማስተናገዳቸው በእጅጉ እንዳመሰግን ይፈቀድልኝ። የኢትዮጵያ አምላክ ወርታቸውን ይክፈላቸው፤ ክክፉ ይጠብቃቸው፤ ሥራቸውንም ይባርክልኝ። ሃሳብን በነጻነት የመግለጽ ሐዋርያ መሆን ማለት እንዲህ ነው - ክልቤ ነው። «ያልፈሱበት ቂጥ አያፍሩበትም» እንዲሉ እነዚህ መድረኮች ቢያንስ ከኔዋ መልእክት አንጻር የሚያሳማቸው ነጥብ አላገኘሁባቸውም - ያዘልቅላቸው። የሌላውን ግን ሆድ ይፍጀው - ተከድኖም ይብሰል። እንዴ - በሌባ ጣት የአሳደህ በለው ትየባ ሙሉ ቀን ወይም ሙሉ ሌሊት የተከተበን ጽሑፍ ቅርጫት ውስጥ መክተት ምን ማለት ነው - ነውርም አይደል ወገኖቹ? “ይሄኔ የነእገሌ ቢሆን ኖሮ ብስናትም ቢሆን ከነምናምንቴው ያስተናግዱ ነበር” ልል አማረኝና ዳግመኛ መገናኘት የማይቀር ከሆነ ሆድ እንዳንባባስ ብዬ ተውኩት። በያም ላይ “ይሄ ደግሞ የማነው ሐምፕሌክሳም” እንዳልባልም ፈራሁ። ይህ ድርጊታቸው ግና አያቀባብርም ብቻም ሳይሆን ሌላም ባስባለ።

በመሠረቱ እሥረኛ እሥረኛን ነጻ ሊያወጣ አይችልም። እሥረኛነት ደግሞ መገለጫው ብዙ ነው። ጥቅም፣ ዘረኝነት፣ አድርባይነት፣ እወደድ ባይነት፣ ወዳጅነትና ጓደኝነት፣ ይሉኝታ፣ ወዘተ. ኅሊናን ያሳውራሉ፣ ወኔንም ያኮላሻሉ። የተባለው ነገር እውነት መሆኑ እየታወቀ እንኳን በነዚህ ልቦናን አሳዋሪ ምክንያቶች የተነሣ ሰዎች ከእውነት ይርቃሉ። የእውነትን ጥሩር የታጠቀ ግን በሚያደርገው ነገር ሁሉ ስለማያፍር እውነትን እንዳመጣጧ ያስተናግዳል፤ መጋፈጥ ካለበትም ይጋፈጣል። በመጨረሻም እውነት ራሷ ነጻ ታወጣለች።

[off the record] ወገኖቹ! አንዲት ሴት ልጅ ወንድ ልጋብዘሽ ቢላት መታለል የለባትም - በራስ የምትተማመን ከሆነና ሌላ ጉዳይ(ዐመል) ከሌለባት የማንንም ግብዣ በቀላሉና ሳታምንበት መቀበል አይኖርባትም። ልጋብዘሽ ሲላት ለምን ብላ መጠየቅ አለባት። ለተራ ወዳጅነት ከሆነም እርሷም እንደወንዱ ሁሉ ልትጋብዝ ይገባታል። ያኔ አፍ ይኖራታል - የምትጠየቀውን እምቢም እሸም ለማለት እኩል ነጻነት ታገኛለች፤ የጥቅምና የይሉኝታ እሥረኛ ከሆነች ግን ለብዙ አደጋ ትጋለጣለች። ማን ጋብዞ ማን ማንን እምቢ ብሎ ይሄዳል? “አረ! ይህን ሁሉ ገንዘብ ያወጣሁት እህቴ ነሽ ወይንስ አክስቴ?” ብትባል ማጣፊያው ያጥራትና ወደሚቀርባት አሊቤርጎ መንዝ ነው የሚኖራት ብቸኛ ምርጫ። በጥቅም የታሠረ/የታወረ ሰው መፈቻ የለውም፤ ግዝትም እንኳን አይፈታውም። ያጎበድዳል፤ ያዘጠጠጣል፤ ያሸረግዳል። ተሳደብ ቢሉት ይሳደባል፤ አሸሚጥ ቢሉት ያሸሚጥጣል። በቃ፣ ብሃባሩ - ማለትም ባጭሩ - ብኩርናውን በምሥር እንደሸጠው እንደኤሣው ይሆንና የኅሊና ነጻነቱን - የራሱን ማንነትና እምነት ለሌሎች አሳልፎ የሸጠ ባሪያ ይሆናል። [on the record] ብዙዎቹን ነጻ ነን ባይ ድረ ገጾችን በምናቤ ስቃኛቸው ለዚህ ዓይነቱ አስቀያሚ ሃደት ሰለባ የሆኑ ይመስሉኛል። (የከፋው ሰው ሲናገር ለካንስ ለከት የለውም እናንተዬ! ከእያንዳንዱ ዐረፍተ ነገር በኋላ ራሴን ስታዘበው እንዴት እንዴት ነው እምናገረው እባካችሁ?)

ይገርማችኋል። አንዳንድ ድረ ገጾች ትግሬን ሲነኩባቸው ነብር ይሆናሉ። አንዳንዶች ደግሞ አማራን ሲነኩባቸው አንቦሣ ይሆናሉ። አንዳንዶች ኦሮሞን ከነኩባቸው ግሥላ ይሆናሉ። አንዳንዶች ኢሕአዲግን ከነኩባቸው ዓሣማ ይሆናሉ (ዓሣማ ሲናደድ እንዴት ይሆን ግን?)። አንዳንዶች ታዋቂ ግለሰቦቻቸውን ሲነኩባቸው የቆሰለ አውሬ ይሆናሉ። አንዳንዶች ግንቦት ሰባትን ወይም ጥምረትን ከነኩባቸው ንብ ይሆናሉ። አንዳንዶች መድረክን ከነኩባቸው አቦሽማኔን ይሆናሉ። አንዳንዶች ኢሕአፓን ከነኩባቸው ተርብ ይሆናሉ። አንዳንዶች አነግን ከነኩባቸው አነር ይሆናሉ። አንዳንዶች አርበኞች ግንባርን በጨረፍታም ቢሆን ነኻ ካደረጉባቸው ኩርፊያቸው አይጣል ነው። አንዳንዶች ሻዕቢያን ሲነኩባቸው ይገሰላሉ።... አንዳንዶች ያን ወይ ይህን ሃይማኖት ሲነኩባቸው ጭክ እንዳለች ዶሮ ይሆናሉ። እጅህን አጣጥፈህ ካልተቀመጥህ ጣጣው ብዙ ነው። ይታያችሁ እንግዲህ - የትኛው ጸሐፊ የትኛውን አካል ሳይነካ ሊጽፍ ይችላል? በቀጥታም ይሁን በተዛዋሪ ይህን ወይ ያን ሳይነኩ እንዴት መጻፍስ ይቻላል? ስንቱ ተፈርቶ፣ ለስንቱስ አሸርግዶና ተሸቆጥቁጦ ይዘለቃል? ምሥጋና ከጸፍክ ግን በተለይ የተመስጋኙ ወገን አቀንቃኝ ባላደራ የሆነ ሚዲያ መሪ ዜናው አድርጎ ቦግ ያደርግልሃል። ይህም ከንቱነት ይመስለኛል። አጥብቆ በኩራዝና በሻማ ብርሃን መፈለግስ ደካማ ጎንህን የሚነግርህን ሰው ነው። አመስጋኝ አማሳኝ ነው እሚባል ከነተረቱ ወዳጄ ልቤ። ምሥጋና ያነሆልላል፤

ከዓላማም የማናጠብ ጠባይ አለው። ሰይጣንም የተዋረደው ራሱን ከመጠን በላይ በመውደዱና በራስ ፍቅር በመጠመዱ ነው። የምሥጋና ምርኮኛ የሚሆን ሰው ወይም ድርጅትም ቢሆን በራስ ፍቅር የተተበተበ ከንቱና ግዑዝ ነገር ነው። እንደውነቱ ከሆነ ጠንካራ ጎን ተናገሩት አልተናገሩት ምንም አይፈይድም። እንደ አካሄድ ታዲያ መታበይና በጥቂት ነገር መከራራት የባሕርይ ዐመላኝን እንደሆነ መዝለቁ ያሳስባል፤ ያሳዝናልም። እንደ አለመታደል ሆኖ በኢትዮጵያ በሰማንያዎች የሚቆጠሩ ዘውትና በመቶዎች የሚቆጠሩ የፖለቲካም ይሁኑ የሲቪክ ማኅበረሰብ ድርጅቶች እንደዚሁም በመቶዎች የሚቆጠሩ የሃይማኖት ባለ አክሲዮን ኩባንያዎች አሉ። ሁሉም ጤነኞች ወይም ሁሉም በሽተኞች ናቸው ማለትም አይቻልም። ሰው የታየውን ሲጽፍ ከማፈን ይልቅ ታዲያን የሚመለከተው አካል ተመልክቶ ምላሽ እንዲሰጥ ቢደረግ ይበልጥ ጠቃሚ በሆነ ነበር እንጂ በየት ዞረሽ ቀደምሽኝ ዓይነት ገና ከአሁኑ በእክልኝ ልክልላህ አንዱ የአንዱን ገመና ለመሸፋፈን መሞከር ከጅልነት ያለፈ ቡልሃነት ነው - የሥራ ቦታን ያለማወቅ ድንቁርናም ይመስለኛል። ላይ አስተያየትን እናስተናግዳለን። እያሉ ሕዝብን «የሚፎግሩ» የእነዚህን መሰል ድረ ገጾች አዘጋጆች ቆሽታቸው እንዲህ ጠባብ ከሆነች ፍየል ጠባቂ ቢሆኑ ይሻላቸዋል የሚል አስተያየት አለኝ። እኔም «ድንቁም ሃሳብን በነጻነት ማስተናገድ!» እያልኩ ማሽሚጠጥ ከያዝኩ ቆይቻለሁ - እንደሠንጋተራና ካዛንቲሶቹ የቡና ቤት እህቶቹ ከንፈሬን ለሽርደዳ በሚያመች መልኩ ሞጥሞጥ በማድረግ። ሲጥማቸው ይለጥፋሉ - ሳይጥማቸው በሃያ ቁጥር ምስማር ይከረኝሁሃል - ያኔ በአንዲት ቃል ወይም በአንዲት ዐረፍተ ነገር እንዳስከፋሃቸው ይገባሃል፤ ያቺን ጦሰኛ ስንጣሪ ሃሳብ ወይም ሐረግ አውጥቶ ቀሪውን ለባለአድራሻው ማድረስም አንድ ነገር ነበር - ግን ኢትዮጵያዊው የትምክህትና የትዕቢት አባዜ የትም ብንሆን መች ይለቀንና። እንደእውነቱ ግን የሚላክ ነገር መጣም ያለበት ለነሱ ነው ወይንስ ለአንባቢ? እኚህን መሰል ወገኖች አይጋፈረምንና የአቡነ አረጋዊ - ማነው - የአማራ አረጋዊን ሪፖርተር ከኢቲቪ ቀጥሎ በሁለተኛነት በማስቀመጥ «ወያኔ ቁጥር ሦስት» ቢባሉ ያንሳቸው ይሆን? ሆ! «ብጊዜ የጮኽ ጅብ አያሳድረኝም» አሉ! ከአሁኑ የምን ሰውን ለማፈን መሞከር ነው። «ውሻና ባለጌ በቤቱ ይኮራል» እሚባለው ለካንስ ትክክል ነው። ኤዲያልኝ! ይህ ኢትዮጵያዊነት ስንቱን ያሳያል 'ባካችሁን...

ይህ ዓይነቱ ነገር «ቂጥ ከፍቶ ክንንብ» ዓይነት ነው እሚመስለኝ። ሀገር የሚያውቀውን የወያኔን ገመና ከማራገብ ይልቅ የራስን ማንነት በመፈተሽ ከወዲሁ ራስን ማረቅ ይገባል እንጂ በቃላት አጠቃቀም ዙሪያ ዘርፍ እያወጡ በፀጉር ስንጠቃ በመፈላሰፍ የገዛ ወገንን በደጅ ማባረር ሞራላዊም ሆነ ሀገራዊ ርባና የለውም። ሌባን ሌባ ቢተካው ለውጡ የት ላይ ነው? የወያኔን ቱሪናፋ ቲቪና ሬዲዮ በተቃዋሚ ቱሪናፋ የሚዲያ ውጤት ለመተካት የተያዘ ፍጫ ካለ ያ ትልቅ ስህተት ነውና ከአሁኑ ቆም ተብሎ ቢታሰብበት የተገባ ነው። ለነገሩ የኢትዮጵያ መሬት በ144 ጠበል ካልተረጨ የሚያበቅለው ሁላ አጋሰስና ደንቆር፤ መጭና እንክርዳድ እየሆነ ተቸግረናልና ከአሁኑ ይልቅ የወደፊቱ ቢያስፈራን ሥጋቱ እንደሥጋት ትክክል ነው - «የአበራሽን ጠባሳ ያዩ በእሳት አይጫወትም» ወንድሜ። ቢሆንም ተስፋችን ይበልጡን በፈጣሪ ላይ ነውና አንድዬ እንደሚያስተካክለው ትልቅ ተስፋ አለኝ - ከተደጋጋሚ ቅጣትም እንዲሠውረን ቅዱስ ፈቃዱ ይሁንልን።

ወደዋናው ጉዳይ ልመለስ። ይሉኝታ ከትግራይ ተጠራርጋ ከወጣች ብዙ ዘመን አለፈ ብዬ ለማመን መገደዴን ስገልጥላችሁ ልደብቀው በማይቻለኝ ሀፍረት እየተሸማቀቅሁ ነው። አዝናለሁ - ግን መናገር ደግሞ አለብኝ። ይህን እንድልም ነባራዊ ሁኔታዎች ያስገድዱኛል። ከአንድ ትልቅ የሚባል ማኅበረሰብ ውስጥ ጥቂት የማይባል ወገን በእልህና በቁጨት ተነሳሰቶ ቀሪውን ሀገር ሲወርና በምርኮ ይዞ ነጻነትን በመደፍጠጥ ሀብትንና ንብረትን ሙሉ በሙሉ ሲቆጣጠር ይሉኝታቢስነት እንጂ ሌላ ሊባል አይችልም። እናም በአሁኑ አያያዝ ወያኔና የበቀለባት የትግራይ መሬት በጥቅሉ ይሉኝታና ሀፍረት የሚባሉ ቃላት በመዝገበ ቃላቸው (dictionary) ውስጥ ስለመኖራቸው መጠራጠር ጀምራለሁ ብዬ በድፍረት ስናገር በጠንካራ ኢትዮጵያዊነት የምትታወቁ የዚያ ክልል ጥቂት የማትባሉ ባለሦስት ዐይን ዜጎች ከእውነታውና ከብሶቱ አንጻር ብዙም እንደማትቀየሩኝ በመገመት ነው። አባባሌን የምትጠራጠሩ ካላችሁ አዲስ አበባንና መላዋን ኢትዮጵያን በአሁኑ ወቅት ጎብኙና የምለውን በተግባር አረጋግጡ። ሀብትና ንብረት እንዴት እንደሚያፈሩና በአንድ ቀን አዳር እንዴት ሚሊዮን እንደሚሆኑ ተውትና ለአነጋገራቸው እንኳን ለከት እያጡ የመጡ ዜጎች ቁጥር ቀላል እንዳልሆነ ትረዳላችሁ፤ ፍርድ ደግሞ ለራስ ነው። አንዳንዶቹ የዋሃን ትግራዎች በዘራቸው ማንነት እንዴት እንደሚኮፈሱ እኮ ብታዩ እናንተም ታፍሩላቸዋላችሁ፤ ታዘኑላቸዋላችሁም። «ጥንት በደጉ ዘመን የማውቀው ጓደኛየ እንዲህ ነበር እንዴ?» ብለህ እስክትጨነቅም ድረስ ታሪክን ወደኋላ ዞረህ እንድትፈትሽ ትገደዳለህ። (አንዳንዶቹ) ማተብ የሚባል ነገር ያላቸውም አይመስሉም። አማራነትም ሆነ ትግራነት በምርጫ ሳይሆን በተፈጥሮ ግዴታ እንደሚገኝ ተዘንግቶ አማራን ከምድረ ገዕ ለማጥፋት የተያዘው ወያኔያዊ ዘመቻ ሊበርድ ያለመቻሉ ምሥጢርም ክፉኛ ያስጨንቃል።

መለስ ዜናዊ አማራን አጥፍቶ ሳይጨርስ ባጭሩ ተቀጩ። እናውቃለን፡- ኤድስ ያለባቸው ሰዎች ከትግራይ እየተለቀሙ ወዳማራው ክልል እንዲበተኑና «ነፍጠኛ»ን እየበከሉ እንዲጨርሱ ይደረግ እንደነበር እናውቃለን፤ ለዚያም ነው መለስ በልቅ አንደበቱ «ሁለት ሚሊዮን አማራ በኤድስ አልቋል» ሲል በኩራት

የተናገረው። በአማራው አካባቢ ዘር አምካኝ ንጥረ ነገር በመድኃኒት/በክትባት/ ስም ይሰጥ እንደነበርም ስምተናል። በትግራይ የወሊድ መቆጣጠሪያ እንዳይገባ እየተደረገ በዚያች ክልል ሕዝብ እንዲራባ ሲደረግ በአማራው አካባቢ የሕዝብ ቅነሣ ፕሮግራም ተዘርግቶ ጦርነቶችንና የጎሣ ግጭቶችን ጨምሮ በተለያዩ ዘዴዎች አማራች እንዲያልቁ መደረጉን፤ ያም ተግባር ወያኔ እስካለ ድረስ በቀጣይነት የሚከናወን መሆኑን እናውቃለን - ኑሯችን በሬ ካራጁ ዓይነት መሆኑን አንዘነጋውም። ሌላው ቀርቶ በኢትዮጵያዊነታቸው ሊደራደሩ ያልፈለጉ ወጣትና ሽማግሌ ቀደምት የትግራይ ተወላጆች በወባ መከላከያ ክሎርኪን ስም በሚሰጣቸው የመርዝ ክኒን እንዲያልቁ መደረጉን እናውቃለን። አማራንና በየትኛውም የማኅበረሰብ ክፍል የሚገለጽ ኢትዮጵያዊነትን ለማጥፋት ያልተነደፈ ሥልጣን አለመኖሩን ጠንቅቀን እናውቃለን - ለርሱው ለአንድዬ ሰጥተን ቁጭ ብለናል እንጂ። ምክንያቱም በዘረኝነት ልክፍት አልተመረጠንምና እሾን በእሾህ ለመንቀል የተዘጋጀን የአማራ ተወላጆች ልንኖር አልቻልንም፤ ከአሁን በኋላም አንኖርም(ለምሳሌ የሠሩልኝን ባንዴራ እኔ አላውቀውም - ላውቀውም አልፈልግም፤ ዳቦ እንጂ ባንዴራ መች ቸገረኝና ዳሮውንስ? - ለወያኔ ዕድሜ መርዘም ዋናው ምክንያትም አማራው ሊጠቀምበት በሚቀፍፈው የአማራነት ማንነቱ ሳይሆን በኢትዮጵያዊነቱ ብቻ ፀንቶ መክፈል የሚገባውን መስዋዕትነት ለመክፈል መዘጋጀቱ ነው - አለበለዚያም እነስንዴውና እነአስማረ እነአሥራትም ቢሞቱ እነሱን የሚተካ ጀግና ይጠፋ ነበርን? ጀግንነት ግን በተኩስ ብቻ መሆን አልነበረበትም! የጦር መሣሪያ የድንጋዮች ጡንቻ ነው፤ ዕውቀትና ጥበብ ግን የሰዎች ሀብት ነው...))።

“ጉድጓድ ለሰው አትቆፍር፤ ከቆፈርክም አታርቀው፤ ቀድሞ እሚገባበትን አታውቀውምና።” ይባላል። መለስ በቆፈረው ገባበት። ሃሌ ሉያ። ሥዩም መስፍንና ያ ማይም ጄኔራል ተብዬም በቅርቡ ይገቡበታል። በቁማቸው አሣራቸውን እያዩ እንደሆነ ከተገነዘብን ቆይተናል። ባስለከፉን ተለከፉ - በቆፈሩት ገቡ ወይም ሊገቡ ዳር ዳር እያሉ ነው። የዘሩትን ማጨድ ያለ ነው። በዚህ ማንም አይጠቀምም፤ ብንስማማ ግን ሁላችን እንጠቀም በዓለምም ደረጃ በመልካ ጎናችን እንታወቅ ነበር። በምቀኝነትና በጥላቻ ስለተሞላን ግን የኋሊት ቀረን።

አንድ ሰው ወይም አንድ ማኅበረሰብ ከእንስሳነት ደረጃ ወጥቶ እውነተኛ ሰውነትን ሊቀዳጅ የሚያስችሉት መለኪያዎች አሉ። ከነዚህም መካከል ዋናው እንደውሻና ድመት በዝርያው እየተፈላለገ ለጥፋትና ውድመት መሠማራት ሳይሆን አማራ ትግራይ ወይም ነጭና ጥቁር ሳይባላል በሰውነት ብቻ እየተጠራራ ለመልካም ነገር መሠለፍ መቻሉ ነው። ደምና አጥንት እያነፈነፈ የሚባደንና ካለዘሩ የማይቀላቀል እንስሳ ብቻ ነው - ሊያውም በአሁኑ ዘመን ዐይጥና ድመትና ውሻና ዝንጀሮ ሳይቀሩ እየተፋቀሩ በጎበረት መኖር እንዲችሉ ሥልጡናኑ ሰዎች ምቹ ሁኔታዎችን እየፈጠሩላቸው እንደሆነ በአስደናቂ ታሪኮች መዝገብ እየተረዳን ነው። ጅቦች፣ ቀበሮዎች፣ ዝንጀሮዎች፣ ጥንብ አንሳዎች... በዝርያቸው አማካኝነት እየተፈላለጉ ለአደን ቢሠማሩና የሚያገኙትን ግዳይ ቢቀራመቱ እንስሳት ናቸውና የተለመደ ነው፤ አንፈርድባቸውምም። ሰው ግን ሰው በመሆኑ ወደነዚህ እንስሳት የንቃተ ጎሊና ደረጃ በመውረድ ከአንድ ክፍለ ሀገር ተሰባስቦ ጦርን ወደሌሎች ማዝመትና መውረር፣ በዘረኝነት ጭቅቅት ተለውሶም ሌላን ሕዝብ መቆሚያና መቀመጫ ማሳጣት አይገባውም፤ እንደዚያ ካደረገ ደግሞ ሰው ለመሆን ጥቂት ግን ወሳኝ የዕድገት ደረጃዎች ይቀሩታልና በዚህ አሣራ ተግባር ውስጥ የሚገኝ ሁሉ ሰው ሊባል አይቻለውም። አንድ የሕዝብ አካል ምን ቢቸግር፣ ምን ቢደክይ፣ ምን አማራጭ ቢያጣ በጎበዝ አለቃ ተጠራርቶ በጠራራ ፀሐይ ሌሎች ወገኖቹን በራሳቸው ‘resource’ እና በራሳቸው ሁለንተናዊ ወጪ በጦር ማንበርክክና ያለ የሌለ ሀብትና ንብረትን በግፍ መዝረፍ ከጤናማ ማኅበረሰብ የሚጠበቅ አይደለም። ስለዚህም የትግራይ ሕዝብ ራሱን የሚፈትሽበትና የተጣመመውን የሚያቃናበት የጥሞና ጊዜ እንዲኖረው በዚህ አጋጣሚ ልጠቁም እወዳለሁ። እስከዚያው ግን ከወያኔ ጋር ዘምተው በብቃታቸው ሳይሆን በዘራቸው ምክንያት ኢትዮጵያን እንደመሻገር እየመጠመጡ የሚገኙ ትግራዎችን እንደሰው ላለመቁጠር አሁኑኑ ቃል ገባሁ - ይህን ዘረኛ ሥርዓት ለመፋለም ጫካ የገቡ የትግራይ ቆራጥና ዕንቁ ልጆችን አስፈላጊ ሆኖ ባገኘሁት ጊዜ ለመቀላቀልም አሁኑኑ ወሰንኩ። እናም ዳር እስከዳር እንደወገብ ቅማል ሰንጋችሁ የያዘችሁን ትግራዎች - ምርጫ ስለሌለኝ እንጂ ይህን ስል በጣም አዝናለሁ - ሰው እስክትሆኑና ከዚህ ከባለራዕይ ጣዖታዊ አዘማችሁ ወጥታችሁ የሰውነት ደረጃችሁን እስክታሻሽሉ ድረስ የምናወራው በእንስሳነት አጠቃላይ ምድባችን እንጂ እንደሰዎች አይሆንምና ወደውስጣችሁ በአፋጣኝ ገብታችሁ ከምታሳዩን አስነዋሪ ምግባራችሁ ሳይረፍድባችሁ ተመለሱ በማለት ወንድማዊ ምክራን ልለግስላችሁ እወዳለሁ - ካልሰማችሁኝም የራሳችሁ ጉዳይ። እያንዳንድሽ ከጎንሽ ታገኝዋለሽ፤ አንድዬ እንደሆነ ዘንድሮ ቆርጦ ተነስቷል፤ የሚምርሽ እንዳይመስልሽ። «በፋሲካ የገባች ገረድ ሀሁልጊዜ ፋሲካ ይመስላታል» እንደሚባል ሁልጊዜ ጌትነት የለም ደግሞ። እኛ እንደሆን መከራ ችግሩንም፣ ሞቱንም፣ ስደቱንም፣ ማጣቱንም፣ የቁም ስቅል ወያኔያዊ ግርፋቱንም ለምደነዋልና አይሞቀን አይበርደንም፤ ይልቁናስ ይብላኝ ገንዘብ እንደጉድ ላግበሰበሳችሁ ወያኔዎች። ሕይወት የሌለው ባዶ ሕንፃና ከጉንፋን የማያስጥል የሀብት ክምችት ደግሞ ከፈጣሪ መቅሰፍት አያድንም።

ቀደም ባለ አንድ ወቅት ለሥራ ጉዳይ ቡርኪናፋሶ ውስጥ ነበርኩ። በኤርትራ ክፍለ ሀገር የወጣቶች ማኅበር ሊቀ መንበር የነበረ አንድ መለሎ ትግራ ወጣት ሲነግረኝ ፡ ትግራን ማመን አስቸጋሪ ነው፤ ቫይረሱ (የወያኔነት ማለቱ ነው) በእያንዳንዱ ትግራ ደም ውስጥ አይጠፋም። ስለዚህ እነሱን መጠንቀቅ ተገቢ ነው፤ ...> ያለው ሁልጊዜና በተለይ አሁን አሁን አይረሳኝም - ያን አባባሉን ሊያፈርስ የሞከረ ጓደኛ ትግራም እስካሁን አላገኘሁም፤ ብዙ ጓደኞች አሉኝ but almost all of them are sympathetic to TPLF though at times they seem to oppose some of its devastative moves. (እንግሊዝኛ እንዴት ደስ ይላል እባክህን! ባማርኛው ላይ ሸጠሸጥኩት አይደል?) ከትግራ አንደበት ያን የመሰለ ቃለ ሕይወት መስማት በወቅቱ እጅግ አስገርሞኝ ነበር። እንዲህ ሲባል ደግሞ ከንፍሮ ጥሬ እንደሚወጣ ሁሉ ከትግራ መሀልም እንደጌታቸው ረዳ (የኢትዮሰማይ ድረገፅ አዘጋጅ) ዓይነት በፍጹም ኢትዮጵያዊነቱ የሚያምን ትግራ የለም ማለት እንዳልሆነ በበኩሌ አምናለሁ። በተረፈ ግን ላለመቀያየም እየተባለ በሽፍንፍን ትግራ ሳይሆን ወያኔ ነው ሀገር እያጠፋ ያለው በሚለው አገም ጠቀም አማርኛ የማላምን መሆኔን የምገልጸው በታላቅ ሀዘን ነው - እውነታው እንዲያ በሆነ ዕዳውም ገብስ በሆነልን። ይልቁናስ ላም እሳት ወለደች እንዳትልሰው ፈጃት፤ እንዳትተወው ልጄ ሆነባት ወይም ላት ገማኝ ተብሎ ተቆርጦ አይጣልም የሚባሉትን ብሂሎች የዘሬን ብተው ያንዘርዘረኝ ከሚለው መጣያ ጋር አፅንዖት ሰጥቼ ላተኩርባቸው እፈልጋለሁ። ከነገሮች አካሄድም እያስተዋልኩት ያለሁት ይህንነት ነው። ብዙ እንግዳ ክስተቶችን እየታዘብኩ ያለሁበት ሁኔታ ተፈጥሯል አገዋተይ።

የለየለት ፀረ ወያኔ ነው የምትለው ትግራ የቁርጥ ቀን ሲመጣ ከወያኔዎች ጋር ሲመሳሰል ታገኘዋለህ፤ ባንድ በኩል አንተን ለመምሰል እየሞከረ በሌላ ሰበርባራ መንገድ ደግሞ ወያኔን ጠጋግኖ የትግራውን የበላይነት እንዳስጠበቀና በእግረ መንገድም የሌሎችን የበታችነት እንዳረጋገጠ ለመኖር ሲቋምጥ ታያለህ። እስከት በለው፤ ከፈለግህም የሌሊት ወፍ ብለህ የሁለት ዓለም ሰው መሆኑን ንገረው - በራሪና አጥቢ፤ እዚህ ሲሉት እዚያ እሚገኝ መሠሪ ፍጡር። ማንን እንመን እንግዲህ?

ጉዳዮችን ተዘርዘሮ አያልቅም። የሀገሪቱ ምርጥ የጥቅምና የሥልጣን ቦታዎች በምርጫ የትግራይ ብሔር አባላት መያዛቸውን፤ ይባስ ብሎም መከላከያንና ደኅንነቱን በዋናነት ጨምሮ የብዙ የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሥራ ቋንቋ ትግርኛ መሆኑን አሳምራ አውቃለሁ። አልዋሻችሁም ፤ ለምን እዋሻለሁ? አልሸፋፍንም፤ ለምን እሸፋፍናለሁ? ያበጠ ካለ ይፈንዳ - እናገራለሁ። ከዚህ በላይ ምን እሆናለሁ? ሀገራስ ከዚህ በላይ ምን ልትሆን ትችላለች? ሁሉም ነገር አልቆበት ሙጣጭ ላይ ለደረሰንበት ዘመን እንደብዙዎች በሰውን አላስከፋም ሰንካላ ሰበብ እውነትን ልረጋግጣት አልፈልግም። ከፈለግህ አንብቦኝ ፤ ካሻህም ተወኝ፤ እውነቱ ግን ይህውና ከዚህም በላይ ነው - እንደወረደ እናገራለሁ - ተከተለኝ።

አፓርይድ ከደቡብ አፍሪካ ሲባረር የፖለቲካ ጥገኝነት የተሰጠው ኢትዮጵያ ውስጥ ነው። ጥገኝነት ሰጪዎቹም ከትግራይ ክፍለ ሀገር የመጡት ወያኔዎች ናቸው። ይህ ኢትዮጵያ ውስጥ የገባው አፓርይድ ከደቡብ አፍሪካው የሚለየው በታሪክ ምናልባት ለመጀመሪያ ጊዜ ጥቁር በጥቁር ላይ ያወጀው ልዩና ታይቶም ሆነ ተሰምቶ የማይታወቅ አፓርይድ መሆኑ ነው። የተለመደው አፓርይድ ነጭ በጥቁር ላይ ያካሄደው የዘር መድሎ ነበር። የኛው ግን ከአፓርይድም የከፋ የጥቁር በጥቁር - ወንድም በወንድሙ ላይ የጣለው አድልዎና መገለል ነው። ይህ ታሪክ ይቅር የማይለው የትግራዎች በሌሎች ወገኖቻቸው ላይ መንገሥና ያም ያስከተለው ኢኮኖሚያዊ፣ ማኅበራዊ፣ ሥነ ልቦናዊ፣ ወታደራዊ ... ሁለመናዊ ባርነት በየትኛውም የዓለም ክፍል ታይቶ አይታወቅም። በአስተሳሰብ አድማሱ ጠባብ የሆነ ሰው ካሸነፈህ ትሉ በማይተኛ እሳቱ በማያንቀላፋ ሲገልግል ውስጥ እንዳለህ ቁጠረው - ምሕረት ብሎ ነገር የለም - ዕድሜ ላለፉት ሃያ አንድ ዓመታት የትግራ አገዛዝ እኛ ኢትዮጵያውያን ለዚህ ህያው ምስክሮች ነን።

ታማኝ የጠቃቀሳቸው እርሱም እንደጠቆመው አባይን በጭልፋ ዓይነት ነው እንጂ ውስጡ ሲታይ ሌላው ይቅርና የፀሐይ ብርሃንና የምንተነፍሰው አየርም ማግኘታችን ራሱ እንደተከምር ሊቆጠር የሚገባው ነው። [off the record – all animals are equal, but some are more equal than the others. (Animal Farm, George Orwell.) [on the record]ትግራ ሥራ ለመያዝ መማር አይጠበቅበትም፤ ማወቅ አይጠበቅበትም፤ ዲግሪና ዲፕሎም መያዝ አይጠበቅበትም። ዲግሪ መያዝ ካስፈለገውም ሌላ ሰው ሳይማርለትና ወይም በፎርጅድ ይሠራለትና ወይም በትዕዛዝ ከአንዱ አድርባይ ከፍተኛ የትምህርት ተቋም ሁሉም ነገር ተሟልቶ ይበጅለትና ወረቀቱ ይሰጠዋል - ሊያውስ እንዲያው ለወጉ እንጂ ተማርክ አልተማርክ ብሎ ማን ሲጠይቀው? የሁለተኛና የሦስተኛ ክፍል ሠርቲፊኬት ሳይኖረው ኮሎኔልና ጄኔራል ሆኖ ቢሾም ሕግ አልባው ወያኔ የሚሳካው ነገር ስለሌለ ይቻላል። ጠርዜዋ ባላገር ባንክ ቤት ገብታ በመቶ ሺዎች ስታስገባ ወይም ስታወጣ ብታይ አንተ ምናልባት ማውጫ/ማስገቢያ ቫውቸር ላይ በመጻፍ መተባበር ይኖርብህ እንደሆነ እንጂ ከየት እንዳገኘቸው ብትጠይቅ በሽብርተኝነት ከስላህ ቃሊቲ ልታወርድህ ትችላለች። ገንዘቡ ሁሉ በነሱው እጅ ነው ጌታየ። ሥልጣኑ ሁሉ

በነሱው እጅ ነው እመቤቱ። ምን ችግር አለ? ለነርሱ የሚበቃው ትግራይና ታማኝነቱ ብቻ ነው - አሁንም ያበጠ ይፈንዳ።

የሀገሪቱ የመሬት ውስጥና የመሬት ላይ ሀብቶችና ጥሪቶች በሙሉ በትግራይዎች ለትግራዎች እየታደሰ እነሱ በቅንጦትና በቁንጣን ሲጨነቁ ሌላው በርሀብና በሆድ ቁርጠት እያለቀ ነው። ወርቅና የእምነ በረድ ማዕድኑ፣ እርሻውና ፋብሪካው፣ ሆቴልና ቱሪዝሙ፣ ኢምፖርትና ኤክስፖርቱ፣ የትምህርቱ ሴክተርና አግሮ-ኢንዱስትሪው - ምን አለፋህ ሁሉም በነሱ ቁጥጥር ሥር ነው - በቅልውጥ መልክ ካልሆነ በመብት ደረጃ አንተ በኢትዮጵያ ምንም ድርሻ የለህም፤ ካንተ ከሰባተኛው ዜጋ ይልቅ ሕንዱና ፈረንጁ እንደልባቸው የሚንፈላሰሱባት ኢትዮጵያ ተፈጥራለች(ለዶር. ኢንጂነር ቅጣው ሰላምታዬ ባለበት ይድረሰው)፤ አንተም የቀለስካት ጎጆም በላይህ ላይ በግሬደር እየፈረሰች ወደላይለት የበረንዳ አዳሪነት እየተሸጋገርህ አይደል ወንድምዬ? የነሱ ቀለሚኖዎች የኛን «ደብዳቤዎች» እየተኩ ከሞላ ጎደል ሁሉንም የመንግሥት የሥራ ሴክተሮች በትግራ ለመተካት የተያዘው ዘመቻ ተጠቅሞ ቀጥሏል። በአንድ ሀገር የተለያዩ የትምህርት ፖሊሲ፣ የሥነ ተዋልዶ ፖሊሲ፣ የዕድገትና ልማት እስትራቴጂ፣ የበጀት አመዳደብ፣ የሥልጣን ኮታ፣ የሕገ መንግሥት አንቀጽ፣ የፍትሕ ሥርዓት፣... ተቀርጾ አንዲት ብቸኛ ክልል የተለዩ ትኩረት ስታገኝ (ቢያንስ አገኘች እዩተባለ ሲነገር) ሌሎች በብርሃን ፍጥነት የኋሊት እየተሸቀነጠፍ፣ ዜጎቻቸውም በማይምነት ጥቁር አሰንጋ እየተገረፉ በዲግሪ ከተመረቁም በኋላ አንዳንዶቹ ትንሽና ትልቁን የ«A,B,C,D» ቅርጽ መለየት ወደማይችሉበት ደረጃ ደርሰውልሃል ወንድሜ ኢትዮጵያዊው! ምን ትላለህ - ኢንሳንና መከላከያን በመሳሰሉ የፀጥታና የሀገር መከላከያ ተቋማት ውስጥ ሌላው ወገን በገዛ ሀገሩ እንደመጸተኛና እንደባዕድ ስለሚቆጠር አንድም የምሥጢር ቦታ በኃላፊነት እንዳይዝ ብቻ ሳይሆን በሥፍራው ዝር እንዳይል በጥብቅ የሚከለክልባቸው መሥሪያ ቤቶች ሞልተውልሃል ወንድማለም! የአደባባይ መሥጢሩን ነው እዚህ እንደአዲስ እየነገርኩህ ያለሁት። ባለሀብት በርታልኝ የኔ ውድና ዕንቁ ኢትዮጵያዊ ስደተኛ ወገኔ! ባለሽበት በርቼልኝ የኔ ከርታታ ኢትዮጵያዊት ስደተኛ - ሁሉም ያልፋል።(ዕንባዬ የዚያችን የዐረብ እመቤትሽን ቁጣና የፎቅ መወርወር አያስቀሩልሽም እንጂ እዚች ቦታ ላይ ስደርስ ስቅስቅ ብዬ አልቅሼልሻለሁ - ለኔና ለቤተሰቤም ጭምር። ምን እናድርግ የቤታችን የሲኦል ትሎች ዕረፍት ነሱን ፤ እግዚአብሔር ይይላቸው!!!)

መሬቱ ሁሉ ተሸጦ ያለቀው በትግራ ካድሬና ባለሥልጣን ነው። ብሩን ከየት እንደሚያመጡት ወይም እንዴት እንደሚያመርቱት አታውቅም - ግን አምጥተው በከተሞች ሲረጨትና ኑሮውን ሲያሸቅቡት ታያለህ። የሁሉም የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ኃላፊዎችና ፈላጭ ቆራጮች ትግራዎች ናቸው። አየር መንገድም ሂድ ባንክም ግባ ፖለቲካ እምብዝም በማይመለከተውና ለመንግሥት በማያሰጋው ስፖርት ፊደራሽንም ሂድ የትም ግባ የትም ውጣ ከትግራ በስተቀር ባለሥልጣን አታይም። የቦርዶች አባላትና ሊቃነ መናብርት ከትግራ ውጪ ብዙም አታገኝም። በምርጥ ትምህርት ቤት የሚማሩ ልጆች የወያኔ ናቸው - አስፋልት ላይ እንደሚፈጭ ጥሬ ተሰጥተው የምታያቸው ደግሞ የሌሎች ልጆች ናቸው። ሥራ ቅድሚያ የሚሰጠው ለትግራ እንዲያም ሲል ለአሽቃባጭና ለአድርባይ ነው። ዐይን የከተማ ቦታ የሚሰጠው ለትግራ ነው - ፈቃድ ሳያስፈልገው ሄዶ ማጠርና ቤት መሥራት ወይም በውድ ዋጋ መቀወርም ይችላል። ጦሩን እንደሰማኸው ሙሉ በሙሉ የተቆጣጠሩት እነሱው ናቸው። ከጋዜጠኝነት አቅም ሳይቀር ለአማራው ክልል የሚመደቡት ከትግራይ ነው - «ጨንጎና ቸን» እየፈተሉ ሲገማምዱት በአንደበታቸው ታውቃቸዋለህ። አሁን ባሕር ዳር ላይ አንድ አማራ ጋዜጠኛ ጠፍቶ ነው? በቲቪ የሚቀርበውም ባለሥልጣን ሁሉ 11 ቁጥር ነው። አንተ ምን ቤት ነህ? ምንስ ታመጣለህ? ይህ ሁሉ ታዲያ የአጋጣሚ ነው ወይንስ የንቀት ወይንስ ከሌላው ብሔር የተማረና የዜግነት መብቱም መከበር የሚያስፈልገው ሰው ጠፍቶ ይሆን? ሌሎች ከጥቅምና ከኃላፊነት የሚታገዱት ለወያኔ ፖለቲካ ስለማይታመኑ ይሆን? ሌላው ይቅርና የየትምህርት ቤቱን ርዕስ መምህርና ም/ር/መምህር፣ ዩኒት ሊደር፣ የየዩኒቨርስቲውንና ኮሌጁን አመራርና አስተዳደር ብትቃኝ መቶ በመቶ በነሱው እጅ ነው - ልብ አድርግ! ለምሳሌ የአንድ ኮሌጅ ዲን/ፕሬዚደንት በዘሩ ትግራ ባይሆን ከጎሳ ሻጥ ብሎ እንደዐረብ በርሜል ገሬ ወደተፈለገው አቅጣጫ የሚያሸከረከረው ትግራ መኖሩን ማወቅ አለብህ፤ ደግሞም በስሞች እንዳትዘናጋ፡- ወርቁ ፈረደ መኮንን ወይም ተሾመ አበበ የሚሉ ስሞችን ብታይ ወይም ገመቹ በዳዳና ጫልቱ ገቤሣ የሚሉ ስሞችን ብትሰማ ትግራ ሊሆኑ እንደሚችሉ ክፋኛ ጠርጥር - በማስመሰል እንደወያኔ የለምና። ለኦሮሞ የትግራ ኦሮሞ፣ ለአማራ የትግራ አማራ፣ ለአፋር የትግራ አፋር... ማዘጋጀት ለወያኔ በጣም ቀላል ነው - ለሥራው እንደሆነ ጊዜው ሞልቷል። በ22 ዓመታት ውስጥ እንኳን የትግራ ጉራጌና የትግራ ፈረንጅም መሥራት ይቻላልና በቋንቋ ተታለህ ልብህን እንዳትሰጥ። ኤርትራዊው በረከት ስምዖን ጎንደር ውስጥ ተወልዶ አድጎ በዘሬን ብተው ያንዘርዘረኝ ይሄውና ሕወሓትን ቀጥ አድርጎ ይዞ የለም? የብአዴን አባል ሲሉኝ እንዴት እንደምናደድ ልነግራችሁ አልችልም። ማነው በረከትን ብአዴን ያደረገው? ከሕግሓኔና(ሻዕቢያ) ከሕወሓት ጉያ አውጥቶ ለሥልቱ ሲል ትግራውን

ሰውዬ አማራ ያደረገው መለስ እንጂ በዘር ሐረግ እንደሆነ የጠራ ኤርትራዊ ነው። እውነትን ለመናገር ስለፈለግሁ እንጂ በረከት አማራ ቀርቶ ሲያሻው ጠጣም ይሁን - ለነገሩ ለካንስ ጠጣ ልቅም ያለች ቆንጆ ናት!

በግሉ ዘርፍም ከሞላ ጎደል ዋና ዋናው የንግድና የኢኮኖሚ ሴክተር የተያዘው በነሱው ነው። የንግድ ድርጅት በአክሲዮን ልታቋቋም ብትፈልግ ትግሬዎቹን ካላካተትህ አትታመንምና በግድህ ታስገባቸዋለህ፤ በዚያውም ሥራህ ይቀላጠፍልሃል - በሥልክ ብቻ። ቢሮክራሲው የተያዘው በነሱ ስለሆነ የምች መድኃኒት የሚሆን ትግሬ ካልያዘክ ተደፍተህ ትቀራታለህ እንጂ አንድም ነገር አይሳካልህም።

አዲስ አበባ ውስጥ ስትኖር መቀሌ ላይ ያለህ ሊመስልህ ቢችል ጠግቦ የሚዘፍነውና የሚያዘፍነው በመኪናም የሚርመሰመሰው በአብዛኛው የትግራይ ተወላጅ ወርቁ ዘውግ በመሆኑ ብዙም አይገረምህ። ሌላው አፈር እየጋጠ የወያኔ ትግሬ ዊስኪ እየጨለጠና ጮማ እየቆረጠ ያለበት ሁኔታ ተፈጥሮ ነው ያለ ጎይታይ። አንዳንዴ (እንዴ፣ (አንዳንዱ) ትግሬ አስተዳደር ብቻ ሳይሆን ጥጋብም አይችልም እንዴ?) ብለህ ልታስብ ትችላለህ፤ እውነትህንም ነው። ወንድሜ (አንዳንዶች) ጥጋብ አይችሉም - በፍትህ ማስተዳደርም። እርግጥ ነው በሩቅ ያድርግ እንጂ ጥጋብን ማንም አይችላትም፤ በነሱ ግን የባሰ መሰለኝ።

ወያኔዎች ራሳቸው ሕግ ስለሆኑ ከማንኛውም ሕግ በላይ ናቸው። ለአንተ ግን ያለው ሕግ ቢጠብህ ወይ ቢሰፋህ በአንድ አዳር ሌላ አዲስ ሕግ ወጥቶ እንድትቀየሩ ትደረጋለህ። የትግሬን 'all-out' ወረራ ስታይ ብውነት ትግራይ ውስጥ ለቤት ጠባቂነት እንኳ የቀረ ሰው ይኖር ይሆን? ብለህ ልታስብ ትችላለህ። ለአቅመ ሀገር ወረራ የደረሰ ትግሬ ትግራይ ላይ ተወስኖ የቀረ ላይመስልህም ቢችል ትክክል ነህ። በመሠረቱ ሁሉም ሕዝብ ከትግራይ ተነቅሎ ሊመጣ አይችልም፤ አይጠበቅምም። ነገር ግን ንቃታቸውና ብልጥነታቸው ከአብዛኛው ትግሬ የተሻሉ የትግራይ ልጆች ከዚያች በተፈጥሮ ሀብት እየተመናመነ መሄድ ምክንያት በድርቅ ከተመታች ክፍለ ሀገር እየተወነጨፉ መለስ በፈጠራት መላዋ ኢትዮጵያ በየዘርፉ ተሰግስገው ሞልተውልሃል፤ አንተ ግን በስደት አሣርህን ታያለህ። ቤንሻንጉል ሂድ፣ አፋር ሂድ፣ ደቡብ ሂድ፣ ምሥራቅ ሂድ፣ ምዕራብ ሂድ ሁለት ኢትዮጵያውያን ባሉበት አንድ ወንድሞቹን ለሆዱ ሲል የካደ ትግሬ ታገኛለህ። ሌላውን ጅል ኮንዶም ፊት ለፊት ያደርጉትና በርሱ ቂጥ እየፈሱ አንተን ያሞኙሃል - "ጠቅላይ ሚኒስትር" ኃይለ ማርያምን እንደሚጫወቱበት ዓይነት ማለት ነው።

ይህችንም በድጋሚ ላስታውስህ፡- (ጥቂቶቹ) ሀፍረትና ይሉኝታ ብሎ ነገር አልፈጠረባቸውም፤ ስለነሱ እኛ እያፈርንላቸው በቀጥታቋንነትና በተቀጥታቋንነት የጎሪጥ እየተያየን አብረን እስካሁን አለን። ይህ ፍርጃ እስከመቼ እንደሚቀጥል በውል ተለይቶ ባይታወቅም የጫሩት እሳት ሀገር ምድሩን እየለበለበ አሁን ድረስ ዘልቋል። የሥሉስ ባዛውር ጸሎት በሠመረ ዕለት ግን ይህ እሳት ወደነሱው ዞሮ አንድ ፈረንጅ በኢሣት የቴሌቪዥን መስኮት ሲናገር እንደሰማሁት ... የሥራቸውን ያገኛሉ የሚል ከግምት ያለፈ እምነት አለኝ። ያኔ ታዲያ ወዮ ለኛ በሉ፤ ቀኑ ቀርቧል። የበረሃ አንበጣ እየበላ (ንስሃ ግቡ፣ መንግሥተ ሰማይ ቀርባለች) እያለ ይጮህ የነበረውን መጥምቁ የሐንስን በዚህን ዘመን መጠበቅ የዋህነት ነው። እግዚአብሔር ኃጢአተኞችንም ያናግራልና በምለው ነገር እንዳትዘባበቱ በጎያው እግዚአብሔር ስም አደራችሁን፤ ይልቁንስ በተለቀለቀው ዐውድማ ውስጥ ገብተን ሁላችንም እንደእህል ከመወቃታችን በፊት ልብ ያለው ልብ ይበልና አንድ ነገር ይደረግ። (አይመጣምን ትተሽ ይመጣልን ባሰብሽ) እንደተባለው አንዳች መላ ያለው ወገን ከአሁኑ በባሰ ብዙ ሳይረፍድብንና በሌሎች ሀገራት እንደዘበት የታዘብነው ዕልቂት ሳይከሰት ሥር ለሰደደው ችግራችን ዘዴና ብልሃት እንፈልግለት።

በወያኔ ምልዓት እንድትገረም ጥቂት እውነታዎችን ላክልልህ። ከቀበሌ ጀምሮና እስከላይ ውጣ የምታገኘው ባለሥልጣን በአብዛኛው ትግሬ ነው። በአብዛኛው የምልህ ትግሬ ተቀጣሪ እስኪዘጋጅ ወይም ለማስመሰል ሲባል ብቻ የሚቀጠሩ አንዳንድ ሌላ ምርጫ ያጡ የሌላ ብሔር ድምጽ አልባ አባላት መኖራቸውን ለመጠቀም እንጂ አዛዥ ናዛዥም የትም ይሁን የት ያው ትግሬ ነው - ይገርምሃል ወንድማለም - የአማራውን ወይም የኦሮሞውን የይስሙላ ሥራ አስኪያጅ ጽዳቷ ወይም ዘበኛው ትግሬ ሲያንቆራጥጠው ብታይ ልዩ አፓርይድ ባለበት ኢትዮጵያ ውስጥ ስለምትገኝ እንዳትደነቅ። ይህን ተናገርክ አልተናገርክ መሬት ላይ የፈጠጠውን እውነት አይለውጠውም። መቀያየም ዱሮ ቀረ እህታለም። የቀብር ጉድጓድ ውስጥ ሆነህ እውነትን ብትሸፋፍን ይበልጥ የምትጎዳው አንተ እንጂ ቀባሪህ አይደለም። ቀባሪህም ያንተን ዝምታ ይፈልገዋል - ቀባሪህ ተራው ደርሶ እስኪቀበር ያንተን ፍጹማዊ ታዛዥነት ይሻል። የሚደንቀው ግን ይህን ሥርዓት ባርከውና ቀድሰው የላኩት የዴሞክራሲ ቁንጮ ነን የሚሉን አሜሪካውያን መሆናቸው ነው። ሁሉን ነገር ያውቁታል። ነገር ግን ለምን ይህን መፍትሴ ሥርዓት ከዚያ መፍትሴ ሰውዬ ጋር በኢትዮጵያ ላይ እንዳነገሁ ሊገባን ያልቻልን ወገኖች ብዙ ነን። ምናልባት የብሔራዊ ስሜቱ በአንጻራዊነት ከሌሎች የተሻለና ሁሉንም አስተባብሮ ፓናክፍሪካኒዝምን ያስፋፋል ብለው የሚፈሩትን አማራንና የኦሮሞዎቹን ሃይማኖት ከጨዋታ ውጪ ለማድረግ አስበው ከሆነ ተሳስተዋል - የማይጠፋን ለማጥፋት መሞከር ለጊዜው እንጂ እስከወዲያኛው አይሳካም፤ ስትቀብረው የሚፋፋ፤

ስታጠፋው የሚገን፣ ስትገድለው የሚድን፣ ስትበትነው የሚሰባሰብ ነገር መኖሩን ማወቅ ይገባል(በፊዚክስ ትምህርት Matter is neither created nor destructed. የሚል አባባል አለ መሰለኝ፤ አማራም እንደዚያው ነው - አትፈጥረውም አታጠፋውም፤በቃ! እህል -ለምሳሌ ስንዴ - ካልሞተ እንደማይበዛ ታወቅ የለም?)። ከኢትዮጵያዊነቱ ውጪ አንድም የማንነት መገለጫ የሌለውን አማራ ለማጥፋት ብዙ ዓለም አቀፍ ጥረት ቢደረግም እንኳን ሊጠፋ ሌሎችን እያስተባበረ ሀገሩን በጋራና በእኩልነት ሊያስተዳድር ዝግጅቱን አጠናቅቋል - ይህ ዜና እርግጥ ነው ለክፍታፎቹ ለነመሀመድ የነሱና ስብሃት ነጋ የሚመር ነው። በ80ዎቹ ሚሊዮኖች ለሚቆጠረው ምዝብር ኢትዮጵያዊ ግን ታላቅ የምሥራች ነው። ሊነጋ ሲል መጨላለሙ የነበረ ነው።

[off the record] በልጅነቴ እንዲች ያለች የዘፈን ግጥም እሰማ ነበር፤አሁን ትዝ አለችኝ፡-

**ነግራሽ ነበረ ባጥር ተንጠልጥዬ፤
ትግራ ውሽማ እንጂ ባል አይሆንም ብዬ።**

[on the record]ጥሩ ነው። ፈጣሪ ለባልነት አጫቸው። አያያዙን ባለማወቃቸው ግን የተሰጣቸውን ዕድል አማሰኑት። አሁን ሥልጣን ከያዙት ውስጥ በርካታዎቹ እንኳን ለባልነት ለውሽማነትም እማይሆኑ መሆናቸውን በገሃድ አረጋገጡ። እነሱንና መሰል ደቀ መዛሙርታቸውን አስተካክሎ ሰው እስኪሆኑ ድረስ እግዚአብሔር በምን ሂደት ውስጥ ሊያሳልፋቸው እንደሚችል ከመገመት ውጪ እርግጡን ማወቅ ያስቸግራል። የሚያሳዝኑኝ - ሻይረሱ ሊኖርባቸው ወይ ላይኖርባቸው ቢችልም - እንደሌለብተኞቹ ሁቱዎች እየሆነ ባለው ሁሉ ቅስጣቸው የሚሰበረውና በሌሎች ወንድሞቻቸው ስቃይና እንግልት አንጀታቸው እየተላወሰ ያሉ ትግራዎች ናቸው። እነዚህኞቹ ባለጎሊና ትግራዎች - ከነዚህም ውስጥ የተወሰኑት ከዚያ አስጠሊታ የዘር አሽክላ ነጻ ይሆናሉ ብዬ ልገምት ባልፈልግም - በወንድሞቻቸውና ወንድሞቻችን ሊሆኑ በሚጠበቅባቸው ወራሪ ትግራዎች የአማጊዶነት ጠባይ ሳያፍሩ አይቀሩም ብዬ እገምታለሁ።

ደግነቱ ዋናው ቀባሪህን ፈጣሪ አይቀጡ ቅጣት ቀጥቶ የደግ አመድ አድርጎልሃል - ሊያውም ሁለቱን የዲያቢሎስ ክፍተኛ የልዑካን ቡድን መሪዎችን በአንድ ጥይት አነጣጥሮ በመረምረም ሚርታቸውን በአንዴ ነው ያፈረሰው፤ ከእንግዲህ የሕንዳም ሆነ የሱዳን አይሠራም - ከአናቱ ተበርቁሷልና። ከአናት የተበደሰ ትብታብ ዳግመኛ አያቆጠቁጥም፤ ለተወሰኑ ጥቂት ጊዜያት በስሙ እየነገዱ ሊቆዩ ይችላሉ እንጂ ሃቲማቸው አልቋል። አስይጣኛቸው አይሆኑ ሆኖ ፈራርሶ ወደማይቀርበት የሲያል ዓለም ነጉዷል። አሁን የሙት መንፈሱ በኮልኮሌዎቹ አማካይነት እየተመላለሰ አስቸገረን እንጂ የሱሲፈር ወኪል የነበረው መለስ እንደሆነ በውርጃ እንደጠፋ ሽል በዕኩይ ምግባር የበከተና በደም የሕዝብ ዕንባ የፈራረሰ በድኑ ይኑርበት አይኑርበት በማይታወቅ ሁኔታ በሚጠላትና ብዙዎች የወያኔ ትግራዎች በሚጠየፏት ከፊል ኢትዮጵያዊት ባንዴራ ተሸፍኖ መቅ ወርዷል(መለስ እንደማይጸድቅ ትልቅ ግምት አለኝ - ግምት ነው እንግዲህ፤ ያውም ትልቅ!) - መለስ ከጸደቀ ጽድቅና ኩነቴ ከናካቴው የሉም ማለት ነው። በዚያም ላይ አፈራርሷት የፈረሰው የቅድስት ድንግልን ሀገር፤ ሀገረ ኢትዮጵያን በመሆኑ ፈጣሪ በዚያ ላይ አይቀልድም የሚል ፅኑ እምነት አለኝ። እግዚአብሔር የተመሰገነ ይሁን። በመሠረቱ በማንም ሞት የመደሰት ፍላጎት የለኝም - በርሱም ሞት ያን ያህል አልተደሰትኩም - My words might seem oxymoronic, nonetheless, I cannot hide the fact that I had a mixed feeling between happiness and sorrow, for the reason(s) I never knew then, of course, when I heard his inevitably long-awaited death. በዋናነት ግና በፈጣሪ ፍርድ አልተደሰትኩም ብል መዋሽት ይሆንብኛል። የፈጣሪን ፍርድ ማድነቅ ደግሞ ተገቢ ነው። በመጨረሻው መጨረሻ ላይ በቅርብ ለሚጠበቀው ሊወጡት ፈጽሞውን ለማይቻላቸው የመከራ ሕይወት የዳረጋቸው (አንዳንድ) ትግራና ሌሎች ወገኖቻችንም በመለስ ሞት በከባድ ሁኔታ ሊያዝኑና የፖለቲካውን አጥብቀው «የሀዘኑን ምኅዳር» ያን ያህል ሊለጥጡት ባልተገባ ነበር የሚል አስተያየት አለኝ። ሰውዬው ላይመለስ ሦስትና አራት በሽሎንንና ገናሌን የመሳሰሉ ትላልቅ ወንዞችን ሊገድብ የሚችል ገንዘብ በሀዘን ሰብብ እየመዘበሩና ምስሉን እየሰቀሉ ያሉ ባለሥልጣናትም ከዚህ ያልተገባ ምግባራቸው ሊቆጠቡ በተገባቸው ነበር - በሞቱ ከእሥራታቸው ነጻ ሊወጡ ይጠበቅባቸው ነበርና። በነገራችን ላይ ጊዜው ሲደርስ የመለስ አዕም ካለበት ወጥቶ ለፍርድ ቤቀርብ ደስ እንደሚለኝ ልገልጥ እወዳለሁ። መለስ በአነጋገሩም በድርጊቱም ሰው ስለመሆኑ በቂ ማስረጃ ትቶ ስላላለፈ ለሰው ልጅ በሞቱም በሕይወቱም የሚገባው ክብር ለርሱ የሚገባ አይደለምና በአነጋገሪ ሃሳብ አይግባችሁ፤ የመለስ ስብዕና የተረጋገጠው በአሻንጉሊቶቹና በነሱዛን ራይስ የዐይጥ ምሥክር ድንቢጥ የጥቅም ወይም የዐይን ፍቅር ተጋሪዎቹ ዘንድ ብቻ ነው። መለስ በአካል ሳይሆን በምግባር ሰው አለመሆኑን ለመገንዘብ ከፍ ሲል የጠቀስኩትን አመክንዮ አስታውሱልኝ።

አንድዬ ውሎ ይግባ እንጂ ገና ብዙ ያሳየናል። ሌሎቹንም እንደዚያው ሊቀጣ ወረፋ አሲዞልሃል። አሁን ልትማረር ትችላለህ። ነገር ግን የማታ ማታ ፈጣሪህ ይክስሃል። በሰው ደግሞ ብዙም አትተማመን። ሰው ያው ሰው ነው፤ ዱርውንም «ሁለት እግራ» ይባላል - የሰውን በቃሉ አለመገኘትና አለመታመን ለማጠየቅ። ከሰው የሆነ የሰው ነው። ፈጣሪ ያልታከለበት የሰዎች ጥረት ለተጨማሪ አበሳ ይዳርግህ ይሆናል እንጂ እምብዝም

አይጠቅምም። ከፈጣሪ ያልተላከ ከሰይጣን እንደተላከ ይቆጠራል። የሰይጣንን ልዑካን ደግሞ እስኪያንሸገሩን አየናቸው - የፈጣሪን ሚና ወስደው እስከመመለክ የደረሱ፤ ከነጭርሱ የካዳና ያስካዱ ሆነው የተገኙ፤ እንዲሁም ሃይማኖት የሚባል የሌላቸው መሆናቸውን በይፋ ያወጁ መሪዎችን አስተናግደን የጭራቅ ብሬ ባገራችን የፖለቲካ መድረክ ሲርመሰመስ ታዝበናል፤ ከአሁን በኋላ የሚመጣው ከእስካሁኖቹ የተለዩ መሆን አለበት። ወደፈጣሪ ግን ከአንገት ሳይሆን ከአንጀት ልንመለስ ይገባናል።

ሌሎች ባለወር ተራ ነን ባዮችም በመቶዎች የስግብግብነትና የሥልጣን ጥም ማርኪያ አጥሮች ውስጥ ታጭቀውና ላለመደማመጥና ላለመግባባት ምለው ተገዝተው ይሄውና ለሌላ ዙር ስቃይና እንግልት ሊያመቻቹህ በሚመስል መንገድ ሲደልቱ እነሱ እንኳን ባቅማቸው - ገና በላም አለኝ በሰማይ - እርስ በርሳቸው እየተራኮቱና እየተጣሉም አይደል? ስንት ቦታ የተከፋፈሉ መሰለህ! አዎ፤ እባብ የልቡን አይቶ እግሩን ነሳው እንዲሉ ነው ነገሩ። ከነዚህ የሕይወት ገጠመኝና ዕድሜ ከማያስተምራቸው ገልቱ ጎምቱዎች መካከል አንዳቸውም እንኳ የሚጠቅሙህ ቢሆኑ ኖሮ ነጻነትህ እስካሁን አይቆይብህም ነበር። እንግዲያውስ ፈጣሪ የራሱን ሰው እስኪያዘጋጅ ታገስ። የራሱ ጊዜ ሲደርስ፤ የራሱን ሰዎች ሲያዘጋጅ ግን በየትኛውም ጎራ የሚገኙ እነዚህን አልቅትና መሻገሮች፤ በተለይም እነኚህን አንበጣና ተምቾች እንደጠስ አብንኖ ያስወግድልሃል - የምልህ እውነት ነው ወገኔ - ብቻ በርትተህ ጸልይ፤ ከመጥፎ ሥራም ተቆጠብ፤ ራስህን ፈትሽ፤ ብዙ፤ እጅግ ብዙ የምታስተካክላቸው ነገሮች አሉ፤ ፍቅር ሽሽታሃለች - ሀሰተኝነት በደጅህ ተንሠራፍቷል፤ እያለህ እንደሌለህ ሆነሃል - በሥጋም በመንፈስም። ብዛትህ የአካል እንጂ የመንፈስ ልሂቅነትን አልጨመረም። ሆዳምነትና ዘረኝነት ጎልውናህን እየቦረቦሩት ናቸው። ሆን ተብሎ የተዘራብህ ማይምነትና የሞራል ዝቅጠት እያኮሰሙ ከሰውነት ተራ ሊያወጣህ ተቃርቧልና በቶሎ ተመለስ - እንስተካክል ወገን። አስቸጋሪ እንግዳ ተዘቅዝቆ ይተኛል ይባላል። ተዘቅዝቆን እየጸለይን ፈጣሪ ሊሰማን ተቸገረ። የኛን የቤት ሥራ ከሠራን ግን ፈጣሪ በኛ ላይ አንዲትም ቀን የሚጨክን ልብ የለውም - አሁን ግን ምናችንን አይቶ ይድረስልን? ጠፍተናል እኮ! አልጠፋንም ብለን ልንዋሽ አይገባም።

እነዚህ ወያኔዎች እንኳን ለፈጣሪ ለሰውም የሚከብዱ ሆነው እንዳልሆነ ተገንዝብ። በፍጹም። አሁን ለምሳሌ በቤተ መንግሥት ማን አለ? ማንም! ማን ነው ሀገሪቱን እያስተዳደረ ያለው? ማንም! ከመጠነኛ ወንጀሎች በስተቀር የሀገሪቱ ዜጎች በአንጻራዊ ሁኔታ ሰላም ውለው ወደየቤታቸው የሚገቡት በማን ጠባቂነት ይመስልሃል? በማንም! ፖሊሱ ራሱ በዘረፋ ተግባር በሚሠማራባት ሀገር፤ ባለሥልጣኑ ሁሉ በገንዘብ ፍቅር በተለከፈባት ሀገር፤ ፍርድ ቤት በሌለባት ሀገር፤ ፍትሕ በጠፋባት ሀገር... ዜጎች በማን ጠባቂነት ወጥተው የሚገቡ ይመስልሃል? በማንም! ማን ነው ታዲያ የሀገሪቱን እስትንፋስ ውሎ እንዲያድር እያደረገ ያለው? ከፈጣሪ በስተቀር ማንም! እናስ? ነገን ለማየት ከክፉ ሥራ ተቆጥበንና እውነትን ተገን አድርገን በትግስት እንኑር፤ ሁሉም ያልፋል። ሁሉንም በቅርብ ታያለህ። የጠገብ የሚራብ አይመስለውም። የተራብም የሚጠግብ አይመስለውም። ሁለቱ ግን ተወራራሽና ተፈራራቂም ናቸው - አንዱ በሌላኛው ማገፀን ውስጥ ይኖራል፤ ጊዜው ሲደርስ ግን ግዘፍ ነስቶ ይወጣና አዲሱ ሽነት ነባሩንና ቀዳሚውን አስወግዶ የራሱን ተራ ይረከባል። የጠገብ ይራባል፤ የተራብም ይጠግባል። ግን ለሁሉም ጊዜ አለው - የሎሚ ተራ ተራም ጉዳይ ነው። እና እነዚህ እክካቸውን በኢትዮጵያ ሕዝብ ሀብትና ንብረት ያራገፉና እንደ መሻገር ያበጡ የወያኔ ትግሬዎች እንደፊኛ የሚፈነዳቡት - እንደ እምቧይ የሚፈርጡበት ዘመን በመቃረቡ ሃሄት አድርገው። እየኝ እየኝ ያለ ደብቁኝ ደብቁኝ ይላል ትል የለም በብሂልህ? ታዲያ ምን አዲስ ነገር አየህ? ዘመን ሲያዘም የሚከሰተውን ጉድ ታያለህ። በዚህ ድራማ ውስጥ እየተሳተፉ ለሚገኙ ትግሬዎች ግን እዘን። ወዮ ለነሱ! ወዮ ለኛ! ወዮ ላማጭ ለረማጭ! ወዮ ለዚያች ቀን! አማራ ሆኖ መፈጠር ያስጨነቀውንና ራስን ያስረገመውን ያህል ትግሬ ሆኖ መፈጠር ዕጥፍ ድርብ የሚያስጨንቅበትና እንደኢዮብ ዕለተ ፍጥረትን የሚያስረግም ዘመን በቅርብ ይመጣል። ዛሬ ስንሻው ስሙን ወደ ሐጎስነት የለወጠውን ያህል ነገ ጎይቶምና አብረሽት ወደ ዘበርጋና ሻሽቱ ይለውጣሉ - ሊያውም ጊዜ ካለን። ዛሬ የመለስን ፎቶ ለታይታና ለማስመሰል እንደአሸንክታብ በደረት ኪስና በቦርሃ ያልያዙትን ያህል፤ እንደሮናልዶ ምስል በመኪና ውስጥ ያልለጠፉትን ያህል፤ በቤት ውስጥ እንደሰዕለ ማርያም በሚያምር ፍሬም ያልሰቀሉትን ያህል - ያ ጊዜ ሲመጣ እንደጴጥሮስ < ይህን የምትሉትን ሰው ካለዛሬ አላውቀውም> የሚባልበት የነጻነት ዘመን ሊወለድ የቀረው ጊዜ እጅግ በጣም አጭር ነው። ዛሬ ወደና ፈቅዶ ሳይሆን ለማስመሰልና አካባቢን ለመመሳሰል ብሎ የትግርኛ ዘፈንን የሞባይል የጥሪ ድምፅ የሚያደርግ ኢ-ትግሬ ዜጋ ጅላጅል አድራጎቱን የሚኮንንበት ጊዜ እየመጣ ነው (በነገራችን ላይ የኔ ሞባይል መጥሪያ ብዙውን ጊዜ የትግርኛ ኢንስትሩመንታል ነው - ምርጫዬ ስለሆነ!)። የምነግርህ ያዋጁን በጆሮ ያህል ነው፤ ነገር አላብዛብህ። በቸር ያገናኘን።

ጎሊናው ለታወረ የእውነት ብርሃንን፤ አንጎሉ በሞራ ለተሸፈነ መገለጥን፤ ልቡ በገንዘብና በሀብት ፍትወት ለናወዘ መፍትሔ ሥራዩን አንድዬ እንዲያዝለት እየተመኘሁ ... የዛሬዎን <አጭር> ጦማር አበቃሁ።

በእግዚአብሔር ኃይል ኢትዮጵያ በክብር ትነሣለች!

Finale

“No one has the right to choose from which ethnic group she/he should be born; being Tigrian or Amhara by birth is not a matter of choice, it is rather mere coincidence naturally favored by environmental and societal phenomena.”

‘Anonymous’

Source: ---

They think because they hold us in their infernal chains of slavery, that we wish to be white[Tigrian?], or of their color[ethnic group?]-but they are dreadfully deceived—we wish to be just as it pleased our Creator to have made us.

David Walker (1785 - 1830)

Our dehumanization of the Negro then is indivisible from our dehumanization of ourselves: the loss of our own identity is the price we pay for our annulment of his.

James Baldwin (1924 - 1987)

I'm really not such an idiot that I don't realize that if a man calls me a nigger, it's his fault the first time, but mine if he has the opportunity to do it again.

Nella Larsen (1891 - 1964)

To like an individual because he's black[Tigrian] is just as insulting as to dislike him because he isn't white[Amhara – (take care of ill-conceived connotations!)].

Attributed to E. E. Cummings (1894 - 1962)

Socrates said he was not an Athenian or a Greek, but a citizen of the world.

Plutarch (46? - 120?)

Our nation is moving towards two societies, one black[non-Tigrian], one white[Tigrian]-separate and unequal.

Otto Kerner, Jr. (1908 - 1976)

Source: M. Encarta, 2009 ed., suggestive additions in brackets are mine.

Racism is the lowest, most crudely primitive form of collectivism. It is the notion of ascribing moral, social or political significance to a man's genetic lineage—the notion that a man's intellectual and characterological traits are produced and transmitted by his internal body chemistry. Which means, in practice, that a man is to be judged, not by his own character and actions, but by the characters and actions of a collective of ancestors.

Source: The Virtue of Selfishness, Ayn Rand